

УДК 617.3(477)(092)(045)

Пам'яті вченого та педагога В. П. Трубнікова (до 90-річчя з дня народження)

Г. Г. Голка, А. Г. Істомін, Дм. Д. Бітчук

Харківський національний медичний університет. Україна

Article is devoted to the 90th anniversary of the birth of the outstanding scientist, Doctor of medical sciences, Professor, Head of the Chair of Orthopaedics, Traumatology and Military surgery of the Kharkiv Medical Institute V. F. Trubnikov (1924–1995). His scientific works have become a significant contributions to the development of the domestic medicine. Under the guidance of Prof. V. F. Trubnikov there were written 3 postdoctoral and 19 PhD theses. Authors report on the main milestones of his scientific activities, educational merits and human qualities. Key words: Trubnikov V. F., scientist, pedagogue, doctor, orthopaedic surgeon and traumatologist.

Стаття посвячена 90-летию со дня рождения видного ученого, доктора медицинских наук, профессора, заведующего кафедрой ортопедии, травматологии и военно-полевой хирургии Харьковского медицинского института В. Ф. Трубникова (1924–1995 гг.). Его научные труды стали значительным вкладом в развитие отечественной медицины. Под руководством проф. В. Ф. Трубникова написано и защищено 3 докторских и 19 кандидатских диссертаций. Авторы рассказывают об основных вехах его научной деятельности, педагогических заслугах и человеческих качествах. Ключевые слова: Трубников В. Ф., ученый, педагог, врач, ортопед-травматолог.

Ключові слова: Трубніков Віктор Пилипович, учений, педагог, лікар, ортопед-травматолог

16 лютого 2014 року виповнилося 90 років від дня народження талановитого вченого, видатного ортопеда-травматолога Віктора Пилиповича Трубнікова (1924–1995 рр.) — блискучого педагога, заслуженого діяча науки України, завідувача кафедри травматології, ортопедії та військово-польової хірургії, заступника головного редактора журналу «Ортопедия, травматология и протезирование», члена правління Всесоюзного та Всеукраїнського наукових товариств ортопедів-травматологів, члена Міжнародного товариства хірургів ортопедів-травматологів (SICOT) (фото 1).

Він народився в селі Коростильово Мучкапського району Тамбовської області в родині службовця. Згодом сім'я Трубнікових переїхала до Дніпропетровська, де в їх життя увірвалася війна, і Віктор, тоді ще учень школи, пішов до армії. Після декількох місяців в навчальній мінометній роті сержант Трубніков потрапив на передову. І вже командиром мінометного розрахунку він пройшов нелегкими шляхами війни всю Україну, а визволяючи Угорщину (1944 р.) під час запеклих боїв на озері Балатон, Віктор отримав тяжке поранення і був направлений

на лікування в рідний Дніпропетровськ. У його військовій біографії чотири поранення, 16 бойових нагород, серед яких ордени Слави III ступеня та Вітчизняної війни I ступеня, медаль «За відвагу». Пробитий фашистською кулею комсомольський квиток Віктора Пилиповича знаходиться сьогодні в музеї Харківського медичного університету.

Одужавши після поранення, В. П. Трубніков закінчив 10-й клас і поступив до Дніпропетровського медичного інституту. Вже на студентській лаві він зарекомендував себе ініціативною, наполегливою і різнобічно обдарованою людиною. Вчився наполегливо й охоче. Його громадська активність і організаторські здібності зробили юнака лідером студентської громади. Незважаючи на фронтові рани, Віктор Пилипович неодноразово ставав переможцем студентських спартакіад.

Після закінчення медичного інституту (1951 р.) йому судило пройти шлях від лікаря до керівника клініки дитячої ортопедії в Українському науководослідному інституті ортопедії та травматології ім. проф. М. І. Ситенка. Будучи учнем видатного українського ортопеда-травматолога члена-корес-

Фото 1. Професор Трубніков В. П.

Фото 2. Трубніков В. П. (у центрі) у складі делегації в дитячій клініці НДІ імені проф. М. І. Ситенка, 1971 р.

пондента АМН СРСР професора М. П. Новаченка, Віктор Пилипович стає відмінним клініцистом та перспективним науковцем. У 1956 році він захистив кандидатську дисертацію, присвячену металоостеосинтезу в лікуванні переломів кісток.

Дослідження в цьому напрямку були висвітлені у серії актуальних робіт з питань військової травматології. У 1961 році він захистив докторську дисертацію з проблеми лікування вогнепальних переломів. Слід відзначити широкий спектр його професійних успіхів практично у всіх пріоритетних напрямках розвитку вітчизняної травматології та ортопедії, він завжди був активним учасником різного рівня форумів. Наполеглива праця, завзяте ставлення до клінічної та наукової роботи, активна громадська діяльність зробили його одним з визначних лідерів ситенківської школи.

У 1962 році за конкурсом Віктора Пилиповича обирають завідувачем кафедри ортопедії та травматології Харківського медичного інституту, де під його керівництвом активізується педагогічна, методична, наукова та громадсько-виховна робота, здійснюється підготовка молодих кадрів, впроваджують навчання з травматології, ортопедії та курс військово-польової хірургії для студентів чотирьох факультетів, продовжують дослідження з традиційної для кафедри тематики кістково-суглобового туберкульозу, проблем вогнепальних переломів і травматизму.

Невдовзі пріоритетним напрямком в наукових пошуках кафедри стає дорожньо-транспортний травматизм як одна з найактуальніших медико-соціальних проблем сучасності, її розробляли тоді в межах міжвідомчої програми під керівництвом інституту ім. проф. М. І. Ситенка (директор А. А. Корж). Результатом праці колективу кафедри в цьому напрямку стали 6 монографій з різних організаційних та клінічних аспектів дорожньо-транспортного травматизму.

З 1970 по 1973 роки В. П. Трубніков працював радником міністерства охорони здоров'я Кувейту і хірургом ортопедичного госпіталю в Ель-Кувейті. Його книгу «Три года в Кувейте» в 1975 році видав Інститут східнознавства АН СРСР. Слід відзначити, що письменницький дар Віктора Пилиповича є однією з найяскравіших граней його різнобічного таланту.

Багато уваги професор приділяв навчально-методичній роботі. За його підручниками «Травматология и ортопедия» (1986), «Військово-польова хірургія. Практичні заняття» (1995) і досі навчаються студенти в усіх медичних вузах України і близького зарубіжжя. У 1994 р. виходить його фундаментальна праця «Заболевания и повреждения опорно-двигательного аппарата», що стала настільним посібником для фахівців. Під керівництвом професора В. П. Трубнікова написано і захищено 3 докторських і 19 кандидатських дисертацій. Віктор Пилипович видав 24 монографії, у його творчому доробку понад 300 публікацій.

Помер В. П. Трубніков 9 вересня 1995 року, але пам'ять про цю яскраву непересічну особистість, талановитого лікаря, ученого і педагога живе серед його учнів, друзів та врятованих ним хворих.

Усі, хто знав В. П. Трубнікова, назавжди збережуть пам'ять про нього як велокого трудівника, енергійного високоосвідченого наставника, що присвятив своє життя служінню людям, вихованню цілої плеяди науковців, педагогів та лікарів.

TO THE MEMORY OF THE SCIENTIST AND PEDAGOGUE V. P. TRUBNIKOV
(TO THE 90TH ANNIVERSARY OF THE BIRTH)

G. G. Golka, A. G. Istomin, D. D. Bitchuk

Kharkiv National Medical University. Ukraine

ДО УВАГИ СПЕЦІАЛІСТІВ

**ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М. І. Ситенка НАМН України»
проводить післядипломну підготовку фахівців на курсах інформації та стажування
з актуальних питань ортопедії та травматології
(ліцензія Міністерства освіти і науки України АЕ № 285527 від 27.11.2013)**

Курси для середнього медичного персоналу:

148

Телефон для довідок: (057) 704-14-78